

змінився. Якщо на початку 1960-х років англійська в першу чергу розглядалась як іноземна мова майже виключно для спілкування з іноземцями, то з 2000 року вона стала мовою міжнародних зв'язків, а також мовою, яка використовується в багатьох сферах фінського суспільства як додаткова до фінської або шведської [3].

У публічних дебатах як на міжнародному рівні, так і в Фінляндії, англійська мова часто розглядається як загроза офіційним мовам з потенціалом їх подальшого витіснення. В країні проводяться національні опитування щодо статусу англійської мови, а також визначення сфер життя, в яких вона може бути використана навіть більше, ніж фінська.

Крім англійської та шведської, деякі фіни розмовляють німецькою (18%) та французькою(3%), рідше – іспанською [2]. В результаті імміграції країна стала багатомовною. У 2011 році налічувалося 36 мов, якими розмовляли понад тисячу громадян. Найбільше зросли російськомовна, естонськомовна та сомалійська спільноти.

Телевізійні програми і фільми майже завжди показують із субтитрами, дитячі програми і фільми дублюються фінською мовою.

Особливої уваги заслуговує фінська мова жестів, яка є першою мовою для 4000-5000 фінів, позбавлених слуху. Ще 6000-9000 фінів, якічують, використовують її в якості першої або другої мови. Слід підкреслити, що в даний час існує тільки 90 користувачів фінсько-шведської мови жестів, що свідчить про те, що вона опинилась під загрозою зникнення.

Ми поділяємо думку, висловлену шведсько-фінським священником та ідеологом класичного лібералізму А.Чуденіусом, висловлену ще 150 років тому, що дебати, пов'язані з мовною політикою, також неминуче пов'язані з більшими і більш принциповими питаннями, що стосуються визначення нації і її відносин з навколишнім світом, який складається з інших країн, мов і національних культур.

*Науковий керівник: Мишко С.А.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 81'25:808.51 (043.2)

Несвітна Д.Р.

Національний авіаційний університет, Київ

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Політичну промову визначають як публічну промову власне політиків. Промова бере свій початок в процесі роботи політичних інститутів (і є саме політичною, якщо супроводжує певний політичний акт у рамках політичних інститутів. Поширення політичної мови стало можливим

завдяки засобам масової інформації, розвитку комунікативних технологій, а також процесу глобалізації політичної комунікації. Одним із найскладніших завдань для перекладача політичних промов є передача експресивності із нанизуванням різних стилістичних засобів, наприклад: *So while Mr. Putin basks in his **sleight-of-hand** attempt to sustain the **unsustainable** by becoming Prime minister until he is anointed Czar for life, let him be reminded that those who **live by the sword die by the sword** (газета "The Times")*. Тому, зараз коли Путін радіє своїм вправним і успішним трюкам по збереженню того, що неможливо зберегти, готуючись зайняти прем'єрське крісло, щоб потім пройти обряд помазання і стати **довічним царем**, йому слід нагадати, що **той, хто приходить з мечем, від меча і гине** (пер. С. Смірнова). У наведеному реченні англійською мовою автором використано прислів'я "Those who live by the sword die by the sword", яке у перекладі замінено близьким за семантикою аналогом: «той, хто приходить з мечем, від меча і гине», у відповідності до вимог прагматичної еквівалентності перекладу. Водночас, при перекладі не порушено семантику фрази та її експресивну складову. З погляду семасіології, аналізуючи емоційність та експресивність як об'єкти відтворення в перекладі англomовного тексту, слід вирізняти слова, що передають емоції, але не є експресивно забарвленими (*to hate, to love, to like*), і слова, які викликають емоційну реакцію реципієнтів. Ними можуть бути: 1) вигуки (*ah, oh, wow etc.*); 2) вульгаризми (*bloody*); 3) неологізми (*Putinocracy*); 4) слова-підсилювачі (*dreadful, amazing, nice, terrible*). Висока динамічність політичного дискурсу зумовлює виникнення значної кількості лексико-семантичних і фразеологічних словосполучень, які створюють певні ускладнення у кодифікуванні й відтворенні. Такими труднощами, зазвичай, є: складність в підборі еквівалентів, недостатність еквівалентів, досягнення лише часткової еквівалентності, необхідність наявності фонових знань у перекладача тощо. При перекладі політичних промов слід зосереджуватись на тому, що оратори (за рідкісними винятками) послуговуються символами, виділяючи з них ті, які є найбільш співзвучними чи досяжними масовій свідомості. Таким чином, переклад текстів політичних промов вимагає широких фонових знань лінгвокраїнознавчого характеру, розуміння сподівань автора і публіки. Також переклад політичних символів та символів, що набули контекстуальної політичної семантики, вимагає впровадження чітких відповідників у мові перекладу, з урахуванням фактичних відтворень цих символів у прецедентних текстах, наприклад: *Founding Fathers* (омці-засновники), *We the People* («Ми, народ»). Політичні терміни переважно калькуються, певною мірою ускладнюючи переклад, і це призводить до втрачання певних різновидів значення (*політика каст недоторканих – policy of inviolable castes, каста недоторканих – caste of inviolable*).

Отже політична промова – це певна комунікативна ситуація, в якій не лише задіяні учасники певної ситуації та текст який вони промовляють, а й інша сторона мовця, його емоції, психологія і т.д. Основними засобами відтворення лінгвокультурних особливостей у перекладі являються: описовий метод, конкретизація, калькування та транскрибування. Не звертання уваги на соціокультурні особливості може призвести до втрати ідеї, яку хотів показати промовець. Також задля досягнення адекватного перекладу необхідно звертатися до трансформацій, які можуть бути в нагоді при відтворенні функцій риторичних прийомів.

*Науковий керівник: Басок В.А.,
канд. філол. наук, доцент*

УДК 81 255.2:347.78.032:81 373.612.2 (043.2)

Ніколаєнко А.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ВІДТВОРЕННЯ СЛОВЕСНИХ ОБРАЗІВ У ПЕРЕКЛАДАХ ТВОРІВ РЕЯ БРЕДБЕРІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Словесні образи – один із найважливіших видів вияву образності мови як стильової риси художньої літератури. Утворившись на основі загальноновживаної мови, вони належать до тих основних категорій індивідуально-авторського стилю, у яких найповніше виявляється творча індивідуальність митця. Словесні образи зустрічаються й у мові науки, наприклад, у групі термінів (підошва гори, гірський хребет, рукав річки тощо), проте в науковому контексті вони обумовлені лише переносним вживанням слова й позбавлені індивідуальних естетичних рис.

В основі художнього образу також лежить перенесення значення. Проте лише прямого перенесення іноді може бути недостатньо й у такому випадку використовуються ті відтінки значень, що лежать за межами як прямого значення слова, так і переносного. Оскільки, словесні образи в художньому творі несуть важливе семантичне і стилістичне навантаження, його необхідно відтворити в перекладі так, щоб не втратилась експресивність сюжету, не збідніло авторське художнє бачення світу, збереглася мистецька привабливість для читача.

Проблемі відтворення образності присвячено чимало робіт у вітчизняному й зарубіжному перекладознавстві, хоча категорія художнього образу і не є власне категорією теорії перекладу. Так, дослідниця-перекладознавець Р. П. Зорівчак вивчає словесні образи як «мікрообрази». На її думку, саме вони становлять основу художньої тканини будь-якого